

DUURZAAMHEIDS- VERSLAG 2024

CLEARING
THE SKY,
VOOR MORGEN

*Wij bieden de meest veilige,
duurzame en unieke ervaring
aan elke gebruiker van het
luchtruim.*

Inhoudsopgave

1. INLEIDING

1.1.	Voorwoord	04
1.2.	Over dit verslag	06
1.3.	Over skeyes	07

2. ESG-STRATEGIE

2.1.	ESG-governancestructuur	12
2.2.	Dubbele materialiteitsanalyse en stakeholders	13
2.3.	Drie aandachtsdomeinen en overzicht van doelstellingen	17

3. PRESTATIES EN VERWEZENLIJ KINGEN

3.1.	Duurzaam	19
3.2.	Betrokken	29
3.3.	Gedeeld	34

4. OP DE RADAR: SKEYES IN 2025 EN DAARNA

38

5. BIJLAGEN

5.1.	Resultaten 2024	39
5.2.	GRI-inhoudsindex	41
5.3.	Gebruikte afkortingen	45

1. INLEIDING

1.1. Voorwoord

Beste lezer,

Wanneer ik nadenk over 2024, vervult mij een gevoel van trots op het team van skeyes en op de vooruitgang die we boeken in ons engagement tot duurzaamheid.

In het afgelopen jaar hebben we ons vierde beheerscontract met de Belgische staat ondertekend. Doordat het voorziet in de nodige middelen maakt het investeringen in technologische innovatie(s) mogelijk om het luchtruim veiliger en efficiënter te maken. Die steun omvat eveneens inspanningen in de richting van een duurzamere luchtvaart. Door middel van luchtverkeersbeheer, vliegprocedures, nieuwe naderingstechnieken en de modulatie van de vergoedingen op basis van de milieuprestaties van de vliegtuigen, zal skeyes zijn uiterste best doen om de impact van vliegtuigen op het klimaat, het milieu en de gezondheid van de overgevoegen bevolkingsgroepen te verminderen. Het nieuwe contract voorziet ook in het vrijmaken van extra ruimte voor windturbines in de buurt van luchthavens, zonder enig risico voor de luchtvaartveiligheid.

In 2024 hebben we ook onze Level 3-accreditatie in GreenATM met succes vernieuwd. Die verwezenlijking bevestigt eens te meer dat de activiteiten inzake milieubeheer van skeyes een matuur niveau hebben bereikt, met de implementatie van concrete plannen die bijdragen aan het verminderen van de uitstoot.

We verbinden ons tot meer transparantie. In de voorbereidende fase waarin we toewerken naar en afstemmen op de richtlijn duurzaamheidsrapportering van bedrijven (Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD) hielden we een consultatieronde bij onze stakeholders als een belangrijk onderdeel van onze dubbele materialiteitsanalyse. Dit proces heeft waardevolle inzichten opgeleverd in hoe onze stakeholders de meest significante Impacten, risico's en opportuniteiten (IRO) van skeyes zien; inzichten die ook onze duurzaamheidsstrategie in de toekomst zullen vormgeven en versterken.

In 2024 hebben we opnieuw vooruitgang geboekt bij het verminderen van onze rechtstreekse impact op het milieu. Onze koolstofvoetafdruk voor de uitstoot van Scope 1 en Scope 2, waarover wij rechtstreeks controle hebben, nam gestaag af, wat onze interne inspanningen om efficiënter te werken illustreert. De uitstoot van Scope 3, die indirecte effecten in onze waardeketen bevatten, was echter meer aan variatie onderhevig, grotendeels als gevolg van essentiële investeringen in luchtvaartsystemen, infrastructuur en radartechnologieën. Die investeringen ondersteunen zowel de veiligheid als de duurzaamheid op lange termijn.

Bij skeyes geloven we dat een duurzame toekomst niet alleen gaat over vooruitgang in milieuzaken, maar ook over het bouwen aan een werkplek en een sector die de diversiteit van de wereld die we 'bedienen' weerspiegelt. In 2024 hebben we betekenisvolle stappen gezet om een grotere inclusie in het ATM-wezen te bevorderen: we namen deel aan belangrijke workshops, ondersteunden de ontwikkeling van een sectorbrede DE&I-toolkit (Diversity, Equity & Inclusion) en waren betrokken bij initiatieven om een inclusiever en diverser personeelsbestand te stimuleren.

Op onze weg naar een duurzame toekomst begrijpen we dat blijvende klimaatactie alleen kan worden verwezenlijkt door sterke

partnerschappen en een collectief engagement in de hele sector. Samen met de Belgische Defensie hebben we een roadmap opgesteld om de ontwikkeling van hernieuwbare energie te ondersteunen. Dit initiatief moet het aantal sites waar windturbines kunnen worden geïnstalleerd, doen toenemen, wat de overgang naar schone energie in België zal doen versnellen.

Geen van die verwezenlijkingen zou mogelijk zijn geweest zonder de toewijding van onze collega's, de betrokkenheid van onze stakeholders en de steun van lokale gemeenschappen en belangrijke partners. Als we vooruitblikken op de toekomst, worden we echter geconfronteerd met een snel veranderend landschap door een stijgende vraag naar luchtverkeer en almaar snellere technologische verandering. Bij ons streven naar de collectieve doelstelling van de luchtvaartindustrie – een netto nul CO₂-uitstoot tegen 2050 – heb ik er het volste vertrouwen in dat skeyes niet alleen klaar is om door die complexe situatie te navigeren, maar ook om doelgericht, innovatief en met een sterk verantwoordelijkheidsgevoel het voortouw te nemen.

Ik kijk er alvast naar uit om meer te vertellen over onze successen in de komende jaren. Ondertussen nodig ik u uit om in dit verslag meer te lezen over het momentum dat we al hebben bereikt.

Johan Decuyper, CEO

1.2. Over dit verslag

skeyes stelt met trots zijn zesde duurzaamheidsverslag voor, met verwijzing naar het GRI (Global Reporting Initiative).

Dit verslag geeft een samenvatting van hoe we onze ESG-strategie implementeren en wat we het afgelopen jaar hebben verwezenlijkt. Al onze departementen hebben bijgedragen aan de realisatie van dit verslag, dat werd gereviseerd door de Chief Compliance Officer en goedgekeurd door het directiecomité.

“Dit verslag is een eerbetoon aan onze voortdurende inspanningen om het voortouw te nemen in de richting van een duurzamere luchtvaartsector.”

Johan Decuyper, CEO

→ **Rapporteringsperiode:**

Publicatie van het verslag in 2025. Rapportering over het boekjaar 2024. Het verslag kan online worden gedownload en, op verzoek, afgedrukt.

→ **Scope:**

De scope van dit verslag is skeyes België, met exploitatiezetel aan de Tervuursesteenweg 303, 1820 Steenokkerzeel. Er zijn geen significante veranderingen in vergelijking met vorige periodes van rapportering, wat betreft scope of afbakening. Eventuele herformuleringen van informatie uit vorige verslagen en de redenen daarvoor worden duidelijk vermeld in het verslag.

→ **ESG-advies, lay-out en ontwerp:**

Sustenuto B.V.

→ **Contactgegevens:**

Vragen over dit verslag? Neem dan contact op met: Alain Ntwari, CSR Assistant bij skeyes, nta@skeyes.be.

→ **Uitgever:**

Alain Ntwari,
CSR Assistant bij skeyes

→ **Het bestuursmodel van skeyes:**

Als autonoom overheidsbedrijf is skeyes onderworpen aan de Belgische wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven. De bepalingen van het Wetboek van Vennootschappen (en Verenigingen) zijn enkel van toepassing in gevallen waarbij de wet van 21 maart 1991 er expliciet naar verwijst.

→ **Het bestuursmodel van skeyes wordt gekenmerkt door:**

Een raad van bestuur; de oprichting binnen de raad van bestuur van een auditcomité, een strategisch comité en een bezoldigingscomité; een directiecomité dat bestaat uit de CEO en de leden van het directiecomité. Daarnaast zijn er de toezichthoudende organen, zoals het college van commissarissen en de regeringscommissaris. Er hebben zich in deze periode van rapportering geen significante wijzigingen voorgedaan in de organisatie en toeleveringsketen.

1.3. Over skeyes

→ Activiteiten:

skeyes verzekert de veiligheid en de efficiëntie van het luchtverkeer in België, 24 uur per dag en 7 dagen per week. De luchtverkeersleiders van skeyes beheren elke dag ca. 2500 vliegtuigen, goed voor bijna een miljoen vliegbewegingen per jaar.

Het autonoom overheidsbedrijf is actief in het hart van Europa, in een van de drukst bevlogen en meest complexe luchtruimdelen van het continent. skeyes verricht operationele activiteiten op Brussels Airport en op de luchthavens van Antwerpen, Charleroi, Kortrijk, Luik en Oostende.

Dankzij zijn CANAC 2-verkeersleidingscentrum beheert skeyes de vliegbewegingen boven België en een deel van Luxemburg tot op een hoogte van 7 500 meter.

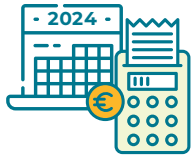
Het bedrijf rekent op meer dan 900 ervaren medewerkers die ten dienste staan van hun klanten: luchtvaartmaatschappijen, luchthavens, de luchtvaartsector en de overheid. skeyes ontwikkelt ook innovatieve diensten wat drones betreft en draagt bij aan een duurzame toekomst van de luchtvaartsector, onder andere inzake impact op het milieu.

skeyes is lid van FABEC, een gezamenlijk luchtruimblok (België, Luxemburg, Nederland, Duitsland, Frankrijk en Zwitserland) dat zich tot doel stelt de efficiëntie van de luchtvaartnavigatie in het hart van Europa te verbeteren in het kader van het gemeenschappelijk Europees luchtruim.

335,2 miljoen

Jaaromzet
(in EUR)

946 768

Aantal
vliegbewegingen beheerd
door skeyes, per jaar.

2 594

Gemiddeld aantal
vliegbewegingen beheerd
door skeyes, per dag.

34,8 miljoen

De Belgische luchthavens ver-
welkomden **34,8** miljoen passagiers in 2024.

Hoewel dit cijfer wijst op een stijging met **9%** in
vergelijking met 2023, ligt het nog altijd **2%** onder het
niveau van 2019 vóór de uitbraak van de pandemie.

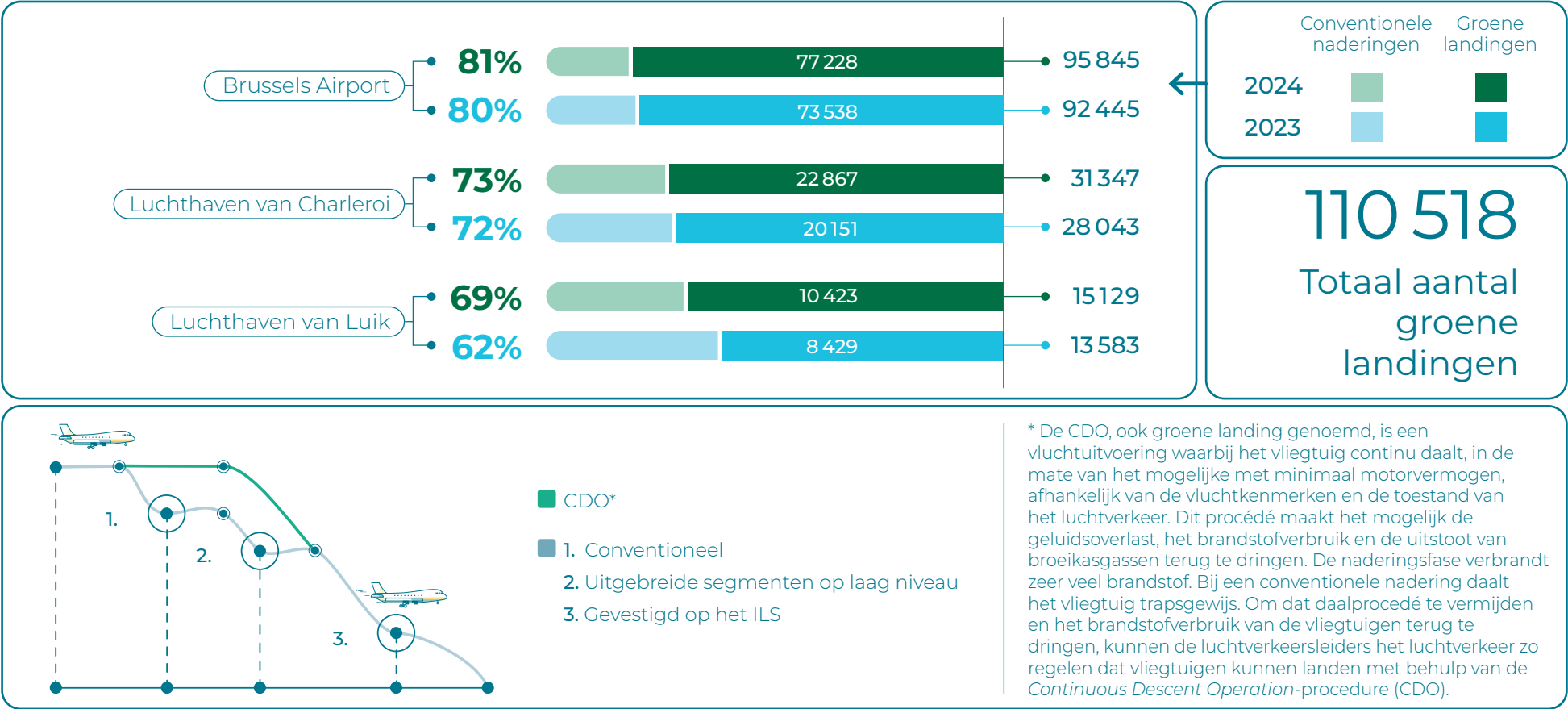
570

Totaal aantal aanvragen
voor windturbines.

(**24%** meer dan in 2023), waarvan er
eind 2024 al **305** waren goedgekeurd.

Feitelijke vergelijking tussen groene landingen en conventionele naderingen in 2024

Percentage van Continuous Descent Operations (groene landingen) in Brussel (81%), Charleroi (73%) en Luik (69%).

Conventionele naderingen

Groene landingen

2024

2023

110 518

Totaal aantal groene landingen

1.

2.

3.

CDO*

1. Conventioneel

2. Uitgebreide segmenten op laag niveau

3. Gevestigd op het ILS

* De CDO, ook groene landing genoemd, is een vluchttuitvoering waarbij het vliegtuig continu daalt, in de mate van het mogelijke met minimaal motorvermogen, afhankelijk van de vluchtkenmerken en de toestand van het luchtverkeer. Dit procédé maakt het mogelijk de geluidsoverlast, het brandstofverbruik en de uitstoot van broeikasgassen terug te dringen. De naderingsfase verbrandt zeer veel brandstof. Bij een conventionele nadering daalt het vliegtuig trapsgewijs. Om dat daalprocédé te vermijden en het brandstofverbruik van de vliegtuigen terug te dringen, kunnen de luchtverkeersleiders het luchtverkeer zo regelen dat vliegtuigen kunnen landen met behulp van de Continuous Descent Operation-procedure (CDO).

skeyes duurzaamheidsverslag 2024 / 09

↑

982

skeyes telt 982 medewerkers (cijfers per eind 2024), waarvan **272** vrouwen en **710** mannen.

522 statutaire medewerkers en **460** contractuele medewerkers.

19+41

19 nieuwe luchtverkeersleiders hebben hun ATCO opleiding voltooid en **41** kandidaten hebben in 2024 hun opleiding tot luchtverkeersleider aangevat.

888

670 mannen werken voltijds, **218** vrouwen werken voltijds.

94

40 mannen werken deeltijds, **54** vrouwen werken deeltijds.

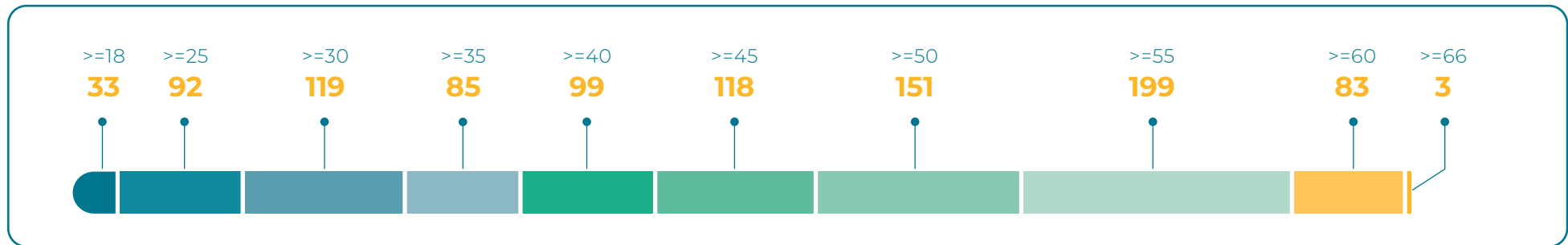

97

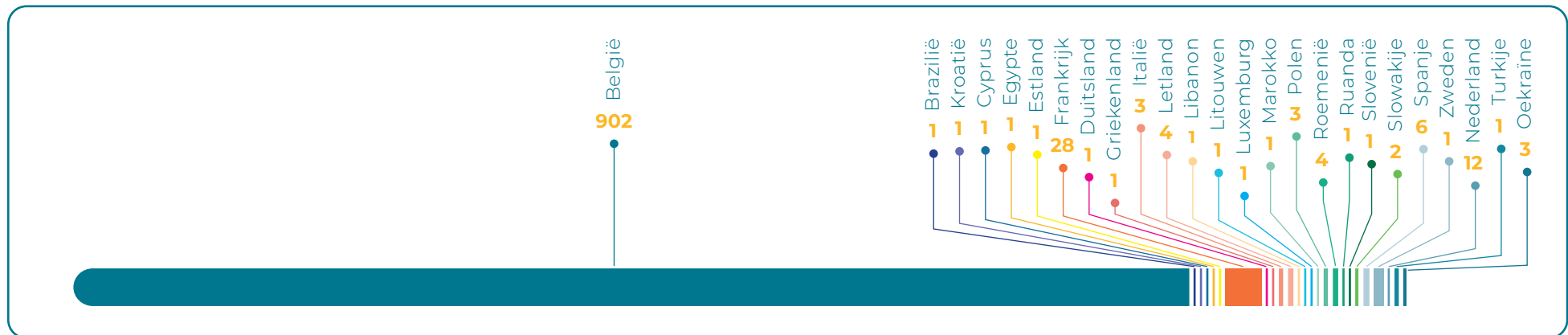
In 2024 hebben we **97** nieuwe medewerkers aangeworven.

Verdeling volgens leeftijd van de medewerkers:

982
medewerkers per 31 december 2024

Demografische uitsplitsing naar nationaliteit:

2. ESG-STRATEGIE

2.1. ESG-governancestructuur

In het licht van het huidige duurzaamheidslandschap, dat sneller dan ooit evolueert, en van het feit dat duurzaamheid een groeiend aandachtscomein is in de activiteiten van skeyes, werd de ESG-governancestructuur in de loop der jaren versterkt, zoals blijkt uit de onderstaande grafiek.

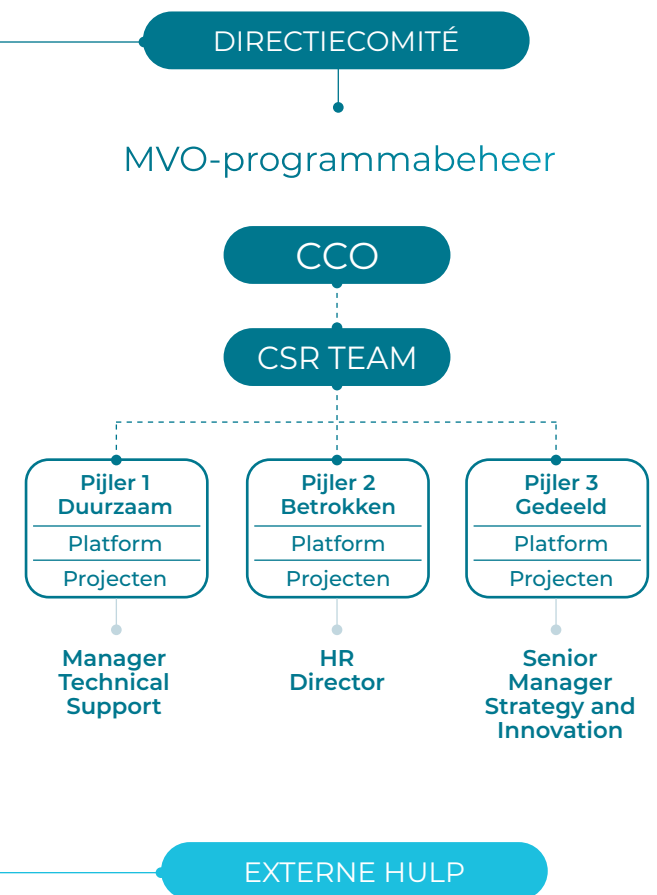
Het directiecomité bepaalt de algemene ESG-strategie, stuurt de implementatie ervan aan en houdt toezicht op de implementatie van duurzame praktijken in alle activiteiten.

De Chief Compliance Officer houdt toezicht op het CSR-departement door erover te waken dat de ESG-praktijken van het bedrijf voldoen aan de wettelijke regelingen en ethische normen en dat de duurzaamheidsdoelstellingen worden geïntegreerd in het algemene conformiteitskader van de organisatie.

Het CSR team is verantwoordelijk voor het implementeren van de strategie, het opstellen van een actieplan en het toezicht houden op de uitvoering van de activiteiten. Het CSR team rapporteert rechtstreeks aan het directieteam, waakt erover dat conform de doelstellingen van de organisatie wordt gehandeld en geeft regelmatig updates over onze ESG-voortgang.

Het CSR team ondersteunt ESG-initiatieven en coördineert de praktische uitvoering van de duurzaamheidsinspanningen die zijn opgebouwd rond 3 strategische pijlers.

skeyes rekent ook op **externe experts** om initiatieven waar nodig te ondersteunen.

2.2. Dubbele materialiteitsanalyse en stakeholders

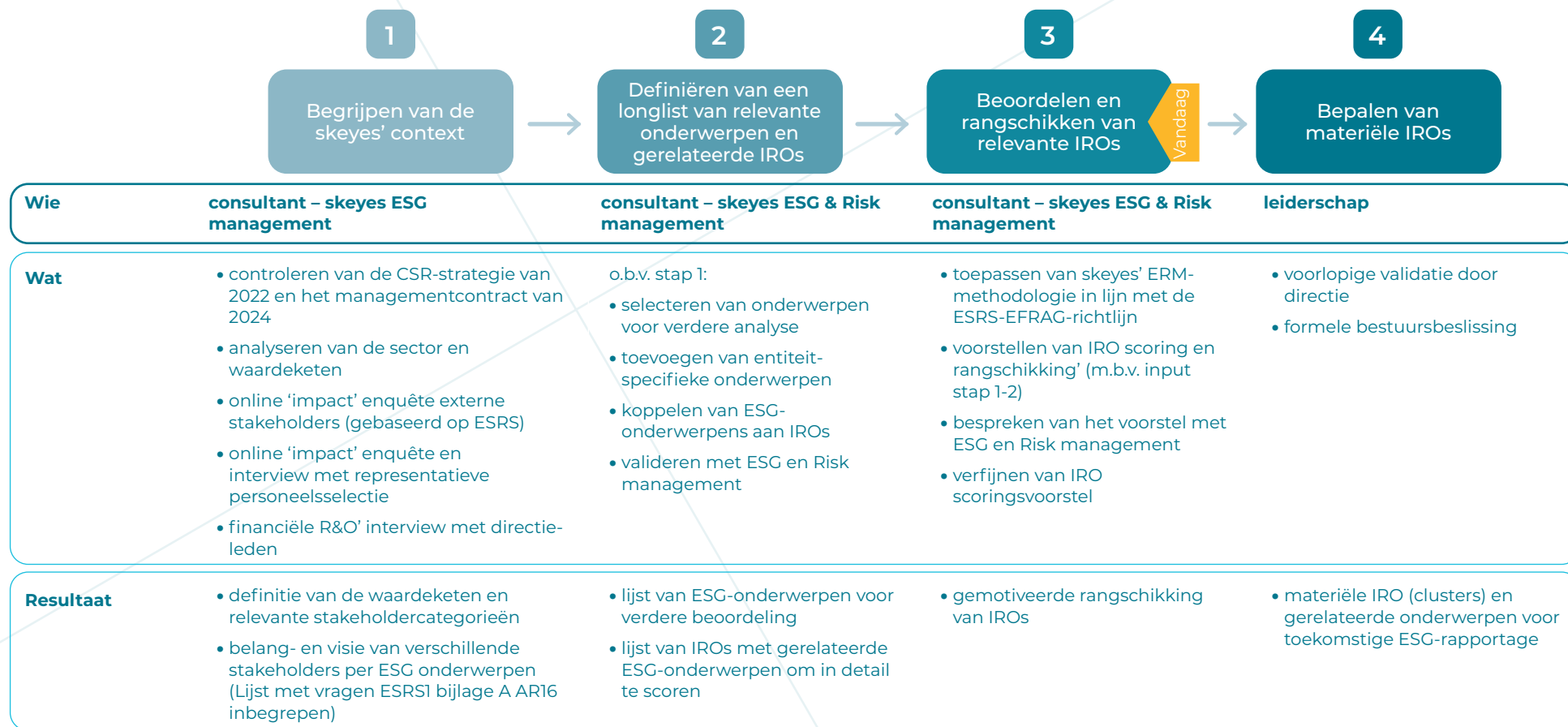
Als antwoord op het evoluerende regelgevende landschap ondernam skeyes de nodige stappen om zijn duurzaamheidsrapportering af te stemmen op de vereisten van de richtlijn duurzaamheidsrapportering door bedrijven (CSRD).

Dit omvat het toepassen van het principe van de dubbele materialiteit, dat rekening houdt met de impactmaterialiteit enerzijds – die verwijst naar de manier waarop onze operationele activiteiten de mens en de planeet ‘treffen’ – en de financiële materialiteit anderzijds – die nagaat hoe duurzaamheidsgerelateerde risico's en opportuniteiten (R&O) de financiële prestaties van skeyes kunnen beïnvloeden.

Het doel van een dubbele materialiteitsanalyse is dus om materiële ESG-thema's die relevant zijn voor skeyes te prioriteren en te bepalen.

Samen met een externe consultant voeren we momenteel een dubbele materialiteitsanalyse uit.

DMA Procees - detail

In 2024 hebben we een contextanalyse voltooid, waarbij externe stakeholders actief werden geconsulteerd en de ESG-relevante waardeketen van skeyes werd bevestigd. Deze waardeketen werd ontwikkeld op basis van onafhankelijke

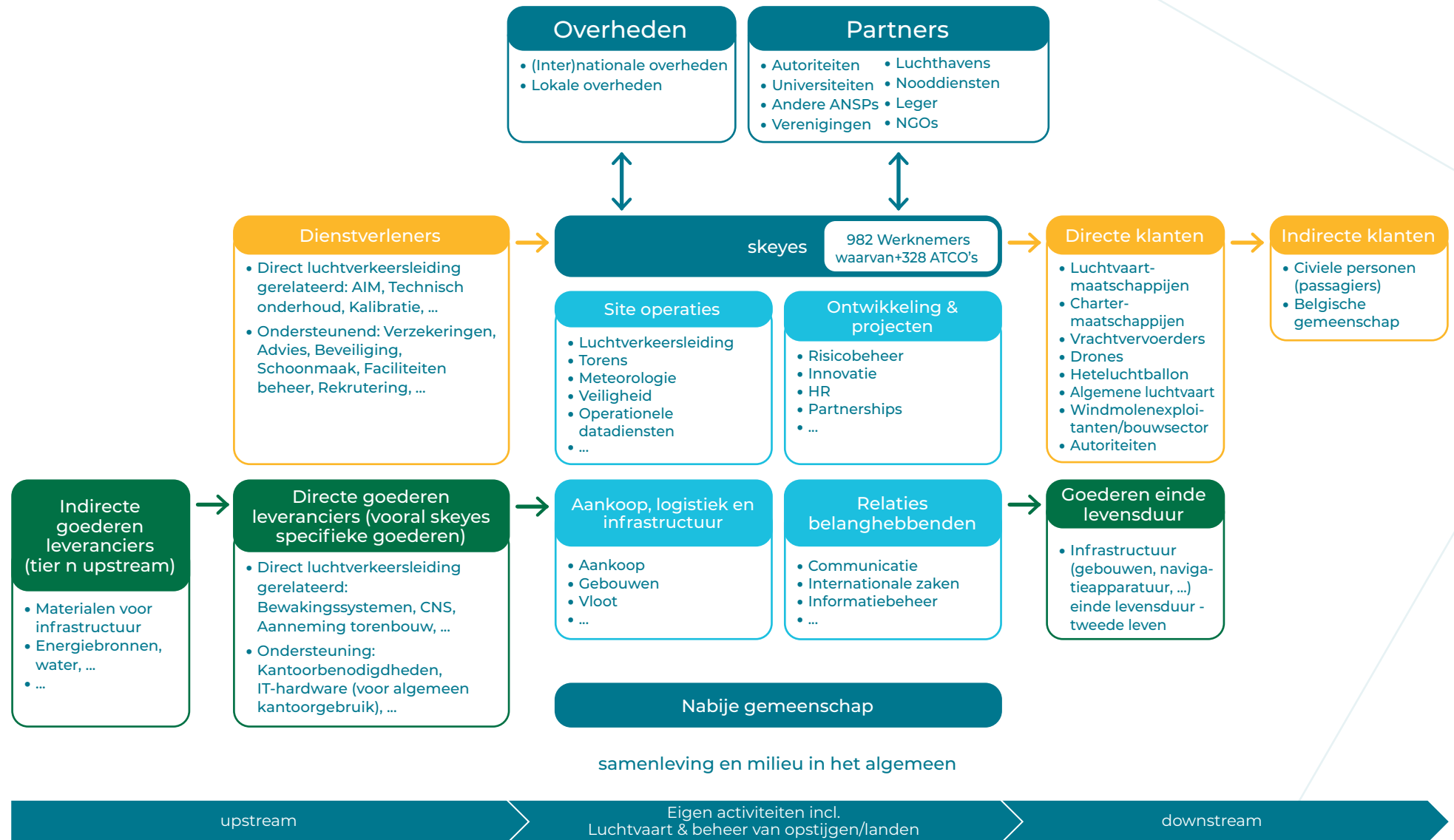
deskresearch en afgestemd op de opdracht van skeyes. Gezien onze centrale rol in het ecosysteem van de Belgische luchtvaart hebben onze operationele activiteiten uiteraard een impact op een brede waaier van stakeholders, onder

wie leveranciers, partners, andere luchtvaartnavigatiedienstverleners, luchthavens, luchtvaartmaatschappijen, regulatoren, niet-gouvernementele organisaties, academici en consultants.

skeyes ESG-relevante waardeketen

Legende:

- Stroom van diensten
- Stroom van producten
- Andere stakeholders

Met de inzichten van de nieuw gedefinieerde waardeketen als leidraad hield skeyes zijn eerste duurzaamheidsenquête onder externe stakeholders. Het doel van deze enquête was tweeledig: ten eerste om te begrijpen welke impact van de activiteiten van skeyes door de verschillende categorieën van stakeholders als belangrijk wordt beschouwd; en ten tweede om de materiële Impacten te identificeren en hun positie in de waardeketen te bepalen.

In een volgende stap organiseerden we een enquête onder interne stakeholders en individuele interviews met enkele interne medewerkers, met hetzelfde doel.

Vanuit het perspectief van de 'impact' waren de standpunten van de externe

en interne stakeholders over het algemeen gelijklopend met betrekking tot de meeste onderwerpen, waardoor bestaande fundamentele en belangrijke ESG-onderwerpen werden bevestigd.

Uit de longlist van European Sustainability Reporting Standard (ESRS)-onderwerpen kwamen drie fundamentele onderwerpen voor skeyes naar voren, namelijk klimaatverandering, eigen arbeidskrachten en bedrijfsvoering.

Meer dan 70% van de respondenten beoordeelde twee onderwerpen als fundamenteel: de veiligheid van het luchtruim (onze kernopdracht) en duurzame luchtvaart/groen luchtverkeersbeheer (ATM), dat steeds belangrijker wordt en door onze stakeholders als een duurzaam onderwerp werd bevestigd.

Tot slot voerden we ook gesprekken met het Directiecomité van skeyes om externe en interne standpunten over de impact te delen en de (mogelijke) financiële R&O nader te bespreken.

De resultaten van de financiële materialiteitsanalyse en de formele conclusie van de dubbele materialiteitsanalyse bevinden zich momenteel in de fase van validering en naar verwachting kunnen we de conclusies in ons ESG-verslag 2025 publiceren.

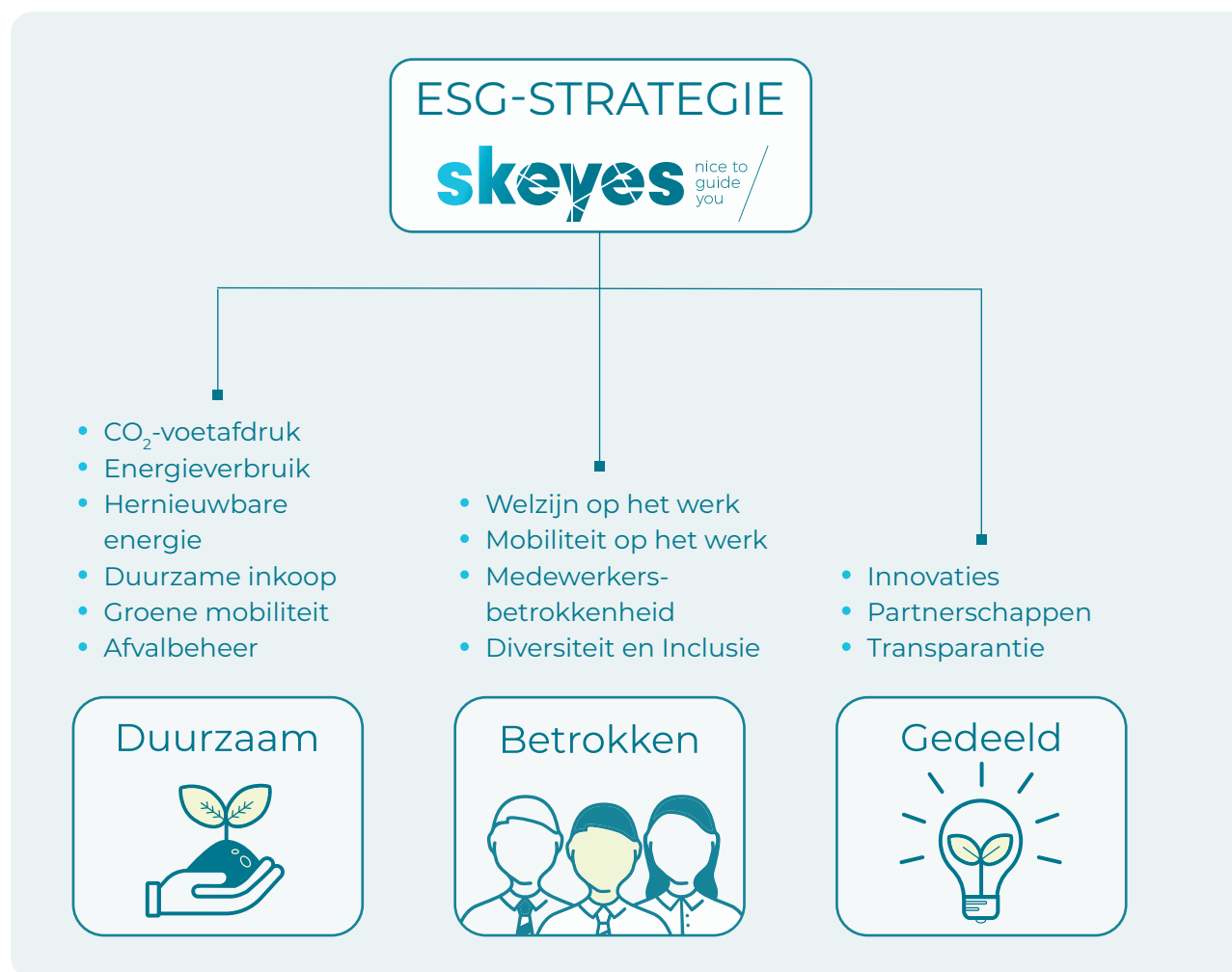
2.3. Drie aandachtsdomeinen en een overzicht van doelstellingen

We verbinden ons ertoe veilige, continue en efficiënte luchtvaartnavigatiediensten aan onze klanten te verlenen en tegelijkertijd de nodige stappen te ondernemen om:

- (1)** duurzaamheid te integreren in onze dagelijkse activiteiten;
- (2)** de betrokkenheid van de medewerkers te vergroten;
- (3)** met onze stakeholders gedeelde waarde te creëren voor mens en planeet.

In overeenstemming met de huidige beoordeling van impactmaterialiteit zijn **onze ESG-strategie en -acties** gericht op drie strategische pijlers (Duurzaam, Betrokken en Gedeeld), zoals geïllustreerd in het diagram rechts.

Onze ESG-strategie is ontwikkeld met behulp van de duurzameontwikkelingsdoelstellingen (*Sustainable Development Goals*, SDG) van Agenda 2030 van de Verenigde Naties (VN) als kader.

Onze bijdrage aan de duurzameontwikkelingsdoelstellingen (SDG)

De bijdrage van skeyes aan de 17 duurzameontwikkelingsdoelstellingen van de VN werd bepaald na een uitgebreide analyse door een specifiek intern team. Voor alle 169 doelstellingen van de Agenda 2030 van de VN werd de aard van de impact van de kernactiviteiten van skeyes beoordeeld op basis van:

- de materiële impact: significante rechtstreekse impact van de kernactiviteiten van skeyes;
- de verbonden impact: onrechtstreekse of niet-significante impact van de kernactiviteiten van skeyes;
- de vrijwillige impact: onrechtstreeks gerelateerd aan de kernactiviteiten van skeyes.

Daardoor kon skeyes zijn primaire duurzameontwikkelingsdoelstellingen in kaart brengen waaraan het in de toekomst een belangrijke bijdrage plant te leveren. Het implementeren van deze ESG-strategie zal ons helpen **ambitieuze duurzaamheidsdoelstellingen** te behalen en rechtstreeks bij te dragen aan de primaire duurzameontwikkelingsdoeleinden. Van de lange lijst met ESG-doelstellingen die in de bijlage van dit verslag is samengevat, lichten we hieronder de belangrijkste toe voor elk van de drie strategische pijlers van skeyes hieronder.

Duurzaam

- **50%** minder CO₂-uitstoot voor Scope 1 en 2 tegen 2030 in vergelijking met 2019.
- voor de periode 2020-2025: **2%** minder elektriciteitsverbruik en **3%** minder gas- en stookolie-/brandstofverbruik in gebouwen en in het wagenpark per jaar.
- tegen 2025: **50%** groene voertuigen (elektrische, hybride en op CNG) in het wagenpark van bedrijfs- en dienstwagens.

Betrokken

- tegen 2025 zal **40%** van de medewerkers gebruik maken van duurzaam vervoer.
- ESG-bewustzijn en betrokkenheid van de medewerkers bevorderen.

Gedeeld

- de impact op het vlak van duurzaamheid van innovatieprojecten (drones, digitale torens, windenergie) evalueren.
- gezamenlijke ESG-gerelateerde projecten met belangrijke stakeholders bevorderen.

3. PRESTATIES EN VERWEZENLIJKINGEN

3.1. Duurzaam

Koolstofvoetafdruk

Net als in voorgaande jaren bleven we ons focussen op het behalen van onze doelstellingen m.b.t. uitstootvermindering, het verbeteren van de berekeningsmethode van onze koolstofvoetafdruk en het aanmoedigen van onze medewerkers om duurzame praktijken toe te passen. De koolstofvoetafdruk van skeyes is in overeenstemming met het broeikasgasprotocol.

In 2024 zijn we erin geslaagd onze uitstoot van Scope 1 en 2 met 10% te doen afnemen ten opzichte van 2023; daarmee behaalden we onze jaardoelstellingen m.b.t. uitstootvermindering van -3% voor aardgas- en stookolie-/brandstofverbruik en -2% voor elektriciteitsverbruik. Deze aanhoudende neerwaartse trend in onze rechtstreekse uitstoot wijst op de impact van de inspanningen die we verrichten sinds het basisjaar 2019.

Niettemin, en ondanks die vooruitgang, bedraagt onze totale koolstofvoetafdruk als organisatie voor 2024, 37,7 ktCO₂e, wat neerkomt op een stijging met 90% ten opzichte van 2023 (19,9 ktCO₂e) en met 82% ten opzichte van 2019. Die stijgende tendens is grotendeels het gevolg van een sterke klim in de uitstoot van Scope 3.

In 2024 bleef de methodologie om de koolstofvoetafdruk van skeyes te berekenen onveranderd.

De totale uitstoot van broeikasgassen wordt geklasseerd in drie scopes:

- **Scope 1:** stookolie-/brandstofverbruik, gebouwen, brandstofbesparing — wagenpark, aardgasverbruik;
- **Scope 2:** aangekochte elektriciteit;
- **Scope 3:** stookolie-/brandstof- en energiegerelateerde activiteiten, afval, zakenreizen, woon-werkverkeer, aangekochte goederen en diensten, kapitaalgoederen.

Evolutie van scope 1 & 2 uitstoot - (locatie-gebaseerd)

Bron van emissies	2019 [tCO ₂ e]	2024 [tCO ₂ e]
Scope 1	1 813	861
Scope 2	2 400	1 603
Totaal	4 213	2 464

Evolutie van de koolstofvoetafdruk van skeyes met exacte cijfers - (locatie-gebaseerd)

Bron van emissies	Categorie	2019 [tCO ₂ e]	2024 [tCO ₂ e]
Scope 1	Brandstofverbruik – gebouwen	498	213
	Brandstofverbruik – wagens	550	211
	Aardgasverbruik	765	437
Scope 2	Aangekochte elektriciteit (plaatsgebonden)	2 400	1 603
Scope 3	Kapitaalgoederen (CAPEX)	7 307	24 590
	Aangekochte goederen en diensten (OPEX)	6 303	8 117
	Brandstof- en energie-gerelateerde activiteiten	881	619
	Afval	51	34
	Upstream logistiek	0	1
	Zakenreizen	197	136
	Woon-werkverkeer	1 733	1 757
Totaal		20 685	37 718

De uitstoot van kapitaalgoederen wordt volledig gerapporteerd in het jaar van aankoop, in overeenstemming met het Protocol inzake broeikasgassen, Scope 3, Categorie 2. De jaarlijkse cijfers kunnen variëren naargelang de investeringscycli en moeten worden geïnterpreteerd in hun context.

Evolutie van de koolstofvoetafdruk van skeyes

Bron van emissies	2019 [tCO ₂ e]	2024 [tCO ₂ e]
Scope 1	1 813	861
Scope 2	2 400	1 603
Scope 3	16 472	35 254
Totaal	20 685	37 718

De indirecte CO₂-uitstoot in scope 3 is toegenomen, vooral als gevolg van grote investeringen in 2024.

Totale koolstof verdeeld per Scope - (locatie-gebaseerd)

Bron van emissies	2019 [tCO ₂ e]	2024 [tCO ₂ e]
Scope 1	9%	2%
Scope 2	12%	4%
Scope 3 CAPEX	35%	65%
Scope 3 OPEX	30%	22%
Andere Scope 3	14%	7%
Totaal	20 685	37 718

→ Resultaten 2024 :

In 2024 bedroeg de koolstofvoetafdruk van skeyes als organisatie in totaal 37,7 ktCO₂e.

De onrechtstreekse uitstoot van Scope 3 was goed voor 94% van de koolstofvoetafdruk van de organisatie, waarvan kapitaalgoederen (65%) en aangekochte goederen en diensten (22%) de grootste categorieën zijn.

De uitstoot van Scope 1 en Scope 2 vertegenwoordigde 6% van de totale koolstofvoetafdruk, waarbij de meeste uitstoot werd gegenereerd door het verbruik van elektriciteit (4%) en aardgas (2%).

Alle elektriciteit die we inkopen voor onze hoofdzetel en onze CNS-apparatuur (Communication, Navigation & Surveillance) is groen. De cijfers in de grafiek maken echter gebruik van de zogenaamde locatiegebaseerde methode, waardoor we het elektriciteitsverbruik transparant kunnen opvolgen. Volgens de marktgebaseerde methode zou de totale koolstofvoetafdruk van skeyes 36,1 ktCO₂e bedragen, aangezien zij een nuluitstoot in Scope 2 zou rapporteren.

→ Bepalende factoren voor de uitstoot in 2024:

- **Scope 1:** rechtstreekse uitstoot is voornamelijk het gevolg van het gebruik van aardgas en stookolie voor de verwarming van gebouwen (respectievelijk 51% en 25% van de uitstoot van Scope 1).
- **Scope 2:** onze hoofdzetel in Steenokkerzeel (70% van de totale uitstoot van elektriciteit) en de regionale CNS-apparatuur (13% van de totale uitstoot van elektriciteit) nemen het leeuwenaandeel van onze locatiegebonden uitstoot van elektriciteit voor hun rekening.
- **Scope 3:** IDe meeste onrechtstreekse uitstoot houdt verband met kapitaalgoederen (65%) en aangekochte goederen en diensten (22%). Dit komt overeen met 35,3 ktCO₂e op een totaal van 37,7 ktCO₂e in de Scopes 1, 2 en 3.

De toename in Scope 3 wordt voornamelijk gestuwd door de hogere uitstoot van kapitaalgoederen en, in mindere mate, aangekochte goederen en diensten.

De OPEX-gerelateerde uitstoot steeg geleidelijk van 6,3 ktCO₂e in het basisjaar (2019) tot 7,4 ktCO₂e in 2023 en 8,1 ktCO₂e in 2024. Die gestage toename weerspiegelt onze groeiende operationele activiteiten. De aanhoudend hoge inflatie is ook een bijdragende factor.

De CAPEX-uitstoot is echter fundamenteel meer variabel en sterk afhankelijk van de jaarlijkse investeringscycli.

In 2024 steeg de CAPEX-gerelateerde uitstoot tot 24,6 ktCO₂e, vs. 7,4 ktCO₂e in 2023 en 7,3 ktCO₂e in 2019, als gevolg van grote investeringen in luchtvaarttools, basisinfrastructuur, telematica en radarsystemen.

In Scope 3 vertegenwoordigen CAPEX 65% van de totale uitstoot, waardoor het veruit de grootste categorie is, gevolgd door OPEX met 22%.

In 2024 verrichte skeyes significante investeringen. Belangrijke CAPEX werden gestuwd door de upgrade van de luchtverkeersleidingssystemen, de bouw van nieuwe sites met radiostations en de aankoop van nieuwe servers en radarinstallaties.

OPEX stegen vooral als gevolg van de aankoop van diensten.

Energieverbruik

Met het oog op onze opdracht om het luchtruim veilig, efficiënt en duurzaam te beheren, moeten we jaar na jaar investeren in geavanceerde technologieën en infrastructuur. Volgens het broeikasgasprotocol (GHG, GreenHouse Gas) moet de totale 'van wieg tot fabriekspoort' uitstoot van CAPEX echter inbegrepen zijn in de koolstofvoetafdruk in het jaar van de aankoop, niet tijdens de levensduur van het actief. Als gevolg daarvan nopen de evolutie van de uitstoot van Scope 3 en de mogelijke vermindering ervan, organisaties tot het voortdurend vinden van manieren om de opdracht in evenwicht te brengen met de realiteit van de duurzame investeringen. Dat wordt een van de belangrijkste elementen van onze roadmap om de uitstoot terug te dringen en de bijhorende strategie voor duurzaam aankopen.

Om de OPEX- en CAPEX-gerelateerde uitstoot te berekenen, maken we gebruik van de zogenaamde koolstofboekhouding (carbon accounting), gebaseerd op uitgaven. Elke uitgavencategorie (in EUR) wordt omgezet in een 'emissiebedrag' (CO₂e)

door een gemiddelde emissiefactor voor de sector toe te passen. Die sectorgemiddelden brengen inherent een hoge mate van onzekerheid tot 80% met zich mee.

Gezien het belang van de CAPEX en OPEX in de koolstofvoetafdruk van de organisatie en de hoge mate van onzekerheid die daarmee gepaard gaat, blijven we werken aan de shift van de op uitgaven gebaseerde data naar fysieke data om de data nauwkeuriger te maken.

➔ Energiebesparingsplan van skeyes:

We zetten ons in om onze energiebesparingsdoelstellingen van 2% per jaar voor het elektriciteitsverbruik en 3% per jaar voor het gas- en stookolie/brandstofverbruik in onze gebouwen en commerciële vloot tegen 2025 te behalen.

Meerdere energie-efficiëntiemaatregelen die tijdens de energiecrisis in 2022 werden getroffen, waren in 2024 nog altijd van kracht. Deze maatregelen omvatten het regelen van de airconditioning tot een maximum van 27°C en het uitschakelen van de verlichting tussen 19.00 en 6.00 uur. Andere maatregelen zijn het beperken van de werkingsuren van de ventilatiegroepen in de kantoorgebouwen en het verlagen van de watertemperatuur van de ketel van 75°C naar 65°C.

Als onderdeel van onze duurzaamheidsvisie op middellange termijn voeren we momenteel het Building 2.0-project uit, dat loopt van 2023 tot 2030. Dit initiatief heeft tot doel onze gebouwen om te vormen tot energie-efficiënte en milieuvriendelijke voorzieningen door de infrastructuur te upgraden, het energieverbruik te verminderen en onze koolstofvoetafdruk te verkleinen.

Momenteel wordt een reeks maatregelen geïmplementeerd, in overeenstemming met de duurzame aanpak van skeyes inzake energiebeheer en met onze doelstellingen inzake uitstootvermindering. Deze omvatten het uitfasen van aardgas voor de verwarming ten gunste van warmtepompen, het installeren van aanwezigheids- en bewegingsdetectoren om de verlichting en ventilatie te optimaliseren en het aanbrengen van zonwering op gevels van gebouwen om de energieprestaties te verbeteren. We maken ook gebruik van warmtekrachtkoppeling (WKK) om warm water voor huishoudelijk gebruik efficiënt te produceren.

→ Resultaten 2024 :

Dankzij deze energie-efficiëntiemaatregelen zijn we erin geslaagd onze uitstoot van Scope 1 en Scope 2 in 2024 met 42% te verminderen ten opzichte van het basisjaar 2019 en met 10% ten opzichte van 2023.

Qua uitstoot van Scope 1 overschreden we onze jaardoelstelling van -3%: het

totale aardgas- en stookolieverbruik liep terug met 6% in totaal. Beschouw je aardgas en stookolie afzonderlijk, stel je vast dat de individuele doelstelling van -3% niet gehaald werd voor aardgas, in plaats daarvan is er een stijging van 3% geweest. De verklaring daarvoor ligt in het aantal gefactureerde dagen, d.w.z. 380 in 2024 (vs. 351 in 2023). Daarbovenop nam het aantal medewerkers in de gebouwen toe, wat leidde tot een hoger gasverbruik in de keuken. Dat verbruik werd gecompenseerd door de enorme daling (-29%) in het stookolieverbruik, die werd mogelijk gemaakt door de installatie van luchtbehandelingskasten met warmteterugwinning en warmtepompketels voor sanitair warm water. De milde wintertemperaturen van 2024 hielpen het verbruik van aardgas en stookolie te verminderen. Op dezelfde manier overtroffen we onze jaardoelstelling van -3% voor brandstof voor bedrijfswagens, waardoor ons brandstofverbruik met 4% daalde.

Ons totale elektriciteitsverbruik is in 2024 met 3% gedaald, waardoor we onze jaardoelstelling van -2% hebben bereikt. De daling kan worden verklaard door een

betere energie-efficiëntie in Steenokkerzeel. Niettemin deed er zich een stijging met 4% voor in het elektriciteitsverbruik van de CNS-apparatuur. De reden daarvoor is het feit dat meerdere nieuwe radiosites werden geïnstalleerd. Het elektriciteitsverbruik dat meetelt in het kader van de CNS-apparatuur verwijst uitsluitend naar installaties over heel België, met uitzondering van degene die op de site van Steenokkerzeel gevestigd zijn.

Bovendien is het aantal VTE (voltijdsequivalent) in de regionale zetels met 2% gedaald; het aantal VTE is de basiseenheid in onze berekeningsmethode van Scope 2 voor deze zetels.

Het elektriciteitsverbruik voor de hoofdzetel in Steenokkerzeel nam in 2024 met 5% af ten opzichte van 2023, hoewel we meer elektrische voertuigen actief in ons wagenpark hebben opgenomen. Ondanks het toegenomen elektriciteitsverbruik door elektrische voertuigen, compenseerden de getroffen energie-efficiëntiemaatregelen en het grotere bewustzijn onder de medewerkers die toename van de vraag naar elektriciteit voor elektrische voertuigen. In de toekomst zullen we blijven aandringen op nog meer energie-efficiëntie en bewustwording bij onze medewerkers.

Hernieuwbare energie

Sinds 2015 koopt skeyes 100% groene elektriciteit.

In onze MVO-strategie hebben we de doelstelling opgenomen om enkel lokaal opgewekte elektriciteit in te kopen. We hebben ook de mogelijkheden geanalyseerd om in de toekomst fotovoltaïsche panelen te installeren op de site van skeyes in Steenokkerzeel.

Duurzaam aankopen

skeyes neemt de levenscycluskosten, de principes van de circulaire economie en de levenscyclusanalyse op in zijn belangrijkste aankoopbeslissingen.

Deze aanpak werd onder meer toegepast in het project om ca. 100 computers en servers te vervangen; zo wordt erover gewaakt dat de milieu- en maatschappelijke impact in overweging wordt genomen over de volledige levenscyclus van de apparatuur.

Aanvullend eiste skeyes, in het kader van de overheidsopdracht voor leveringen en diensten i.v.m. de vervanging, uitbreiding en modernisering van de IT-netwerkinfrastructuur, dat inschrijvers de materiële samenstelling van de elektrische en elektronische apparatuur moesten aantonen, de maatregelen voor het verwijderen van afval dat daarmee verband houdt, moesten schetsen en een duidelijke MVO/ESG-aanpak moesten voorstellen.

Groene mobiliteit

→ Vervanging van de vloot

Eind 2024 waren groene voertuigen goed voor 74% van het wagenpark van skeyes, waaronder 57% elektrische voertuigen, 15% hybride voertuigen en 2% CNG. Dit betekent een significante stijging ten opzichte van 2023, wanneer 63% van de vloot groen was. skeyes heeft zijn doelstelling voor 2025 om een groene vloot van 50% te bereiken, al overschreden.

→ Lancering van het Bike Leasing-programma om duurzame mobiliteit te bevorderen

skeyes heeft een fietsleaseprogramma voor het personeel opgezet. Dit initiatief stimuleert een gezonder woon-werkverkeer en speelt een cruciale rol in het verminderen van de mobiliteitsgerelateerde CO₂-voetafdruk. Door het duurzame transport te ondersteunen herleidt skeyes de milieu-impact van het woon-werkverkeer tot het minimum. Momenteel verplaatst ongeveer 15% van de medewerkers van skeyes zich met de fiets en we zijn optimistisch dat dit programma nog meer mensen zal inspireren om zich aan te sluiten bij onze inspanningen voor een groenere toekomst.

→ Fietsen naar het werk

Op 25 april 2024 nam skeyes deel aan de Ik Fiets Naar Het Werk-campagne, georganiseerd door Cyclis Bike Lease. 34 medewerkers van skeyes sloten zich aan bij het initiatief, waarbij in totaal 1167 km collectief per fiets werd afgelegd. De campagne moedigt deelnemers aan om te kiezen voor vervoersopties met een lage uitstoot en om een gezondere levensstijl aan te houden door naar het werk te fietsen. Zo leveren de medewerkers hun eigen bijdrage door een geringere koolstofvoetafdruk en hun zorg voor een betere gezondheid. Daarnaast had de campagne ook betrekking op telewerkers zodat ook zij aan het initiatief konden deelnemen, zelfs als zij van huis uit werkten.

→ Overgang naar elektrische shuttles

skeyes spant zich voortdurend in om zijn koolstofvoetafdruk als organisatie te verkleinen. Op 1 januari 2024 zetten we een significante stap voorwaarts met de omschakeling van onze dienstvloot naar elektrische shuttles. Daardoor wordt de CO₂-uitstoot van onze vloot, naar verwachting, jaarlijks met een

aanzienlijke marge verminderd. Dit initiatief maakt deel uit van onze ruimere duurzaamheidsstrategie en is een toonbeeld van de wijze waarop innovatie en milieubewuste beslissingen betekenisvolle verandering kunnen aansturen. Door gebruik te maken van elektrische voertuigen beperkt skeyes niet alleen de uitstoot van broeikasgassen, maar vervult het ook een voorbeeldrol van leiderschap op het vlak van duurzame mobiliteit.

→ Uitbreiding laadmogelijkheden voor elektrische voertuigen

In 2024 installeerden we aan het gebouw van CANAC en het H-gebouw (op de site van Steenokkerzeel) zeven bijkomende oplaadpunten voor elektrische voertuigen, voornamelijk bedoeld voor eigenaren van elektrische voertuigen die niet van het bedrijf zijn, waarmee het totale aantal oplaadpunten voor plug-in hybride en elektrische voertuigen op 30 komt. Dit initiatief maakt deel uit van ons engagement om de opties voor het milieuvriendelijk pendelen naar het werk onder onze medewerkers te bevorderen.

Mobiliteit op het werk

Verdeling naar vervoerswijze:

[totaal aantal werknemers in 2024 = 982]

De gegevens zijn gebaseerd op reiskostendeclaraties en schattingen. De resultaten zijn indicatief en weerspiegelen mogelijk niet volledig de werkelijke reispatronen.

Afvalbeheer en circulaire economie

→ Zeven jaar partnerschap met Out of Use:

Sinds 2017 werkt skeyes samen met **Out of Use**, een toonaangevende organisatie die gespecialiseerd is in het verantwoord beheer van e-afval. Out of Use richt zich op hergebruik en recycling van IT-materiaal om de milieu-impact te verminderen en duurzaamheid te bevorderen.

In de afgelopen zeven jaar heeft ons partnerschap opmerkelijke resultaten opgeleverd. Van 2021 tot 2024 werd in totaal 39 698 kg e-afval ingezameld, waarvan 38 874 kg werd gerecycled en 824 kg hergebruikt. Die inspanningen droegen ertoe bij dat 98 728 kg CO₂-uitstoot werd vermeden.

Om dit succesvolle partnerschap te vieren organiseerden we een event om e-waste over te dragen, dat werd bijgewoond door de CEO's van zowel skeyes als Out of Use. Dit event belichtte ons gedeeld engagement op het vlak van duurzaamheid en toonde de impact van onze inspanningen aan. Door kritieke artikelen zoals schermen, printers en serverracks te recyclen, zorgen we ervoor dat niet-herbruikbare componenten worden omgezet in waardevolle secundaire grondstoffen; daardoor ondersteunen we een circulaire economie en voorkomen we afval.

→ Schenking aan Close the Gap:

We schonken 66 schermen, 29 moederborden en divers ander IT-materiaal aan onze partner **Close The Gap**. Deze internationale sociale onderneming wil de digitale kloof overbruggen door te voorzien in hoogwaardige, tweedehandse IT-apparatuur voor educatieve, medische en sociale projecten in ontwikkelingslanden en opkomende landen. Onze schenkingen aan Close the Gap maken deel uit van onze MVO-strategie om IT duurzamer te maken.

Behoud van biodiversiteit

→ Hart voor de natuur:

Door partnerschappen aan te gaan met **Natagora** en **Natuurpunt** zetten skeyes in 2024 significante stappen naar het behoud van de biodiversiteit. Ons engagement op dat vlak werd versterkt door een protocolovereenkomst die werd ondertekend door onze CEO, samen met die van Natagora en Natuurpunt.

Met Natagora streven we ernaar het Bois de Wadernies op de Scheldevlakte nieuw leven in te blazen, door de moerasgebieden en bossen in ere te herstellen om de biodiversiteit te ondersteunen. Er wordt tevens een ontdekkingspad ontwikkeld om de betrokkenheid van het publiek bij de natuur aan te moedigen.

In het Steentjesbos in Kampenhout staat ons partnerschap met Natuurpunt in het teken van het aanplanten van meer bos in Vlaanderen.

Deze initiatieven 'tekenen' de start van onze voortdurende reis naar een groenere toekomst en tonen onze vastberadenheid om de natuur voor de komende generaties te beschermen en in ere te herstellen.

3.2. Betrokken

Welzijn op het werk & betrokkenheid van de medewerkers

→ skeyes op Brussels Airport (Half) Marathon

De **Brussels Airport (Half) Marathon** bracht meer dan 18 000 lopers op de been, onder wie 26 collega's van skeyes die met enthousiasme en vastberadenheid de uitdaging aangingen.

Onze vertegenwoordigers konden zich meten over drie afstanden: de marathon, de halve marathon en de wedstrijd over 7 km. Vier van onze collega's namen deel aan de marathon, 17 kozen voor de halve marathon en vijf anderen liepen de 7 km-wedstrijd.

→ Sportdag van skeyes anno 2024

In 2024 herbevestigde skeyes zijn engagement op het vlak van welzijn van zijn medewerkers en een sterke bedrijfscultuur. De **skeyes club**, die instaat voor de organisatie van sport- en sociale activiteiten, organiseerde met succes de 8e jaarlijkse sportdag van skeyes, een evenement dat elk jaar blijft groeien.

De editie van dit jaar bood de gelegenheid om meer dan 20 sporten te beoefenen. Het was een dag boordevol energie, kameraadschap en vriendschappelijke competitie, waarbij medewerkers uit de hele organisatie bijeenkwamen en genoten van een actieve en boeiende ervaring. Dit evenement is meer dan een dagje sporten: het stimuleert teamwork, maakt

banden sterker en bevordert een gezonde levensstijl op de werkplek. Het was een buitenkans voor collega's om een welverdiende pauze in te lassen, de batterijen op te laden en het belang van welzijn te omarmen. De sportdag van skeyes is dan ook een perfecte reminder voor de waarde van de life-workbalance, met fysieke activiteit en betekenisvolle sociale interactie.

→ Opruimactie in de buurt

Bij skeyes is duurzaamheid een voortdurend engagement. Naar aanleiding van **Global Recycling Day** (18 maart) organiseerden we op 27 maart een actie om (zwerf) afval op te ruimen in de buurt van onze site in Steenokkerzeel; de actie liep in

samenwerking met **Mooimakers**, een Vlaams initiatief dat zich inzet voor het bestrijden van zwerfvuil en ongecontroleerd storten.

De collega's bundelden de krachten om de nabijgelegen straten een schoonmaakbeurt te geven en afval in te zamelen dat later door de gemeente werd verwerkt. Door dit initiatief werd onze omgeving niet alleen schoner, maar werd ook ons engagement op het vlak van verantwoordelijkheid voor het milieu en teamwork sterker.

→ Bijdrage aan De Warmste Week en Viva for Life

Bij skeyes zetten we ons in om een positieve impact te hebben die onze operationele activiteiten overstijgt. Dankzij de opmerkelijke inspanningen van onze medewerkers haalden we 15.000€ op voor twee goede doelen, **De Warmste Week** en **Viva for Life**.

De Warmste Week is een jaarlijks fondsenwervend initiatief in Vlaanderen dat gemeenschappen samenbrengt om verschillende maatschappelijke doelen

te ondersteunen, met de focus op thema's als armoede, geestelijke gezondheid en gelijke kansen. In Franstalig België loopt een gelijkaardig Initiatief, **Viva for Life** dat wordt georganiseerd door de RTBF om kinderarmoede te bestrijden; het zamelt fondsen in om te voorzien in essentiële leefmiddelen en om steun te verlenen aan kwetsbare kinderen en gezinnen.

skeyes droeg bij aan deze initiatieven door een challenge te lanceren, waarbij medewerkers tussen 16 en 20 december zoveel mogelijk kilometers fietsten. Voor elke afgelegde kilometer droeg skeyes 2€ bij aan die goede doelen. Het enthousiasme van onze deelnemende medewerkers toont de kracht van een collectieve actie aan om een betekenisvol verschil te maken.

➔ **skeyes en Compass Group Belgium, partners om Opération Thermos te ondersteunen**

skeyes en **Compass Group Belgium**, de uitbater van zijn bedrijfsrestaurant, sloegen de handen in elkaar om **Opération Thermos** te ondersteunen, een non-profitorganisatie die zich wijdt aan voedselhulp voor mensen in nood. Opération Thermos verdeelt elke winteravond, van 1 november tot 30 april, volledige warme maaltijden (voorgerecht, warm hoofdgerecht, koffie/warme chocolademelk en dessert) in

het metrostation Botanique in Brussel. In april en november bereidde en verdeelde een team van vrijwilligers van skeyes en Compass respectievelijk 186 en 200 warme maaltijden, waarmee ze de noden van mensen die het moeilijk hebben in onze samenleving meteen lenigden. Dit initiatief weerspiegelt onze inzet om lokale gemeenschappen te ondersteunen en de waarden van medeleven en solidariteit te belichamen.

Diversiteit en inclusie

→ Diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie in de luchtvaart bevorderen

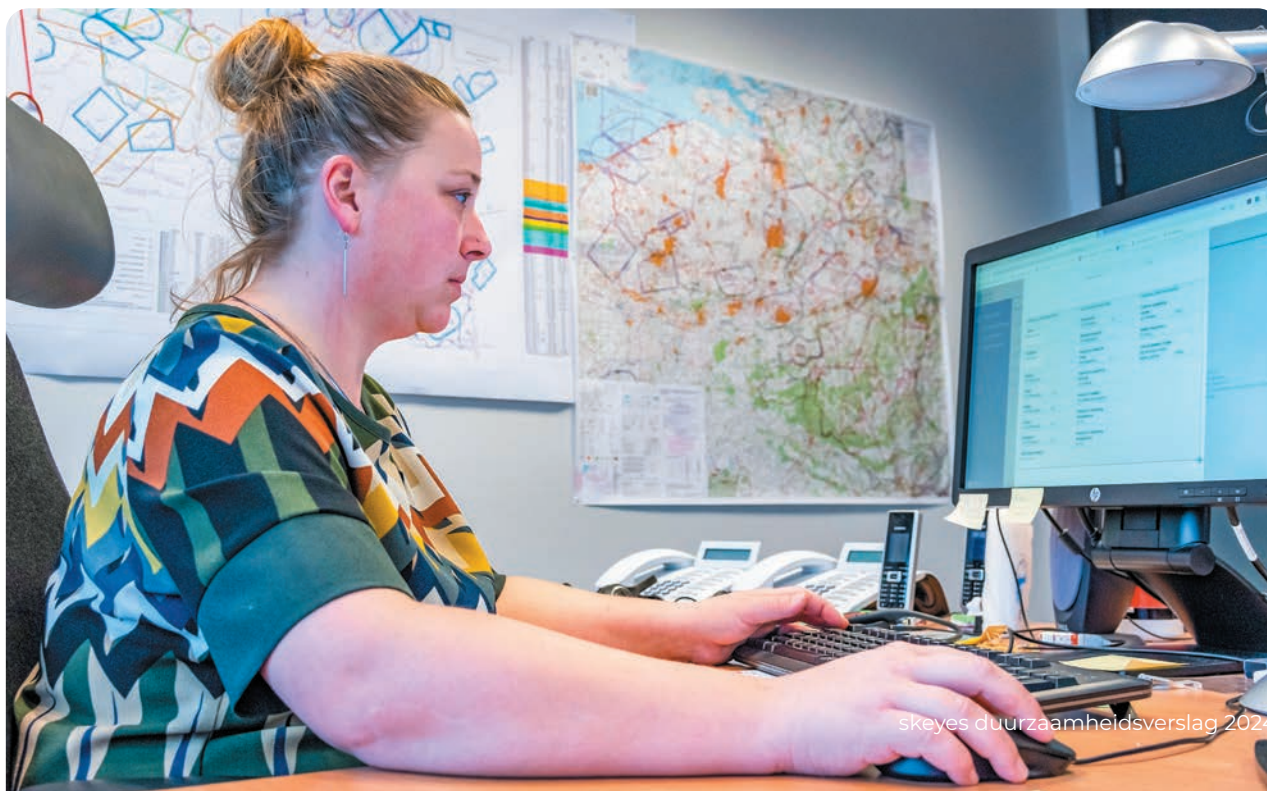
In 2024 droeg skeyes actief bij aan het promoten van diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie in **ATM (Air Traffic Management)** door middel van een reeks workshops en initiatieven.

In maart nam skeyes deel aan een DE&I-workshop (*Diversity, Equity & Inclusion*) in Dublin, georganiseerd door **AirNav Ireland**, **EUROCONTROL** en het Agentschap van de Europese Unie voor de veiligheid van de luchtvaart (**EASA**, *European Union Aviation Safety Agency*). Dit event bood een platform om de voortgang te beoordelen bij het ontwikkelen van een omvangrijke DE&I-toolkit die werd ontworpen om ATM-organisaties DE&I-programma's in hun activiteiten te helpen integreren. De belangrijkste discussiepunten waren gericht op efficiënte betrokkenheidsstrategieën, gerichte opleidingsprogramma's, datagestuurde acties en betere communicatiepraktijken.

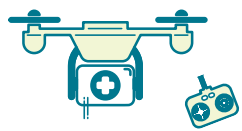
Later in het jaar woonde skeyes de *Workshop on Inclusion and Diversity in ATM* bij; EUROCONTROL hostte dat event, waar de definitieve DE&I-toolkit werd onthuld.

Dat waardevolle hulpmiddel – ontwikkeld in het kader van het zogenaamde *EU Platform for change* - is bedoeld om organisaties te ondersteunen bij het promoten van diversiteit op de werkvloer en het opzetten van inclusieve programma's. Door het nijpende tekort aan arbeidskrachten aan te pakken streven organisaties ernaar, door middel van de toolkit, talent uit

ondervertegenwoordigde groepen aan te trekken en zorgen ze ervoor dat de luchtvaartsector een afspiegeling is van de diverse gemeenschappen die hij bedient.

3.3. Gedeeld

Innovatie

→ skeyes en de Belgische Defensie ondersteunen de expansie van windenergie

skeyes en de Belgische Defensie hebben hun krachten gebundeld om het aantal sites waar windturbines kunnen worden geïnstalleerd te doen toenemen en zo de transitie naar hernieuwbare energie in België te ondersteunen. Op 26 april 2024 dienden ze een gezamenlijke roadmap bij de federale regering in om de inzet van

hernieuwbare energie te versnellen. De roadmap moet ervoor zorgen dat de installaties van windturbines compatibel zijn met de luchtvaartnavigatiesystemen en militaire operaties. skeyes en de Belgische Defensie beoordelen de impact van elk project op de luchtvaartinfrastructuur, inclusief radar- en communicatiesystemen, en werken samen om de veiligheid van het luchtverkeer te garanderen.

De samenwerking omvat de noodzakelijke investeringen in infrastructuur, deels gefinancierd door de federale overheid, om te waken over de groei van de hernieuwbare energie én de luchtvaartveiligheid. Met dit initiatief wordt positief ingespeeld op de behoeften van de sector van de windenergie en wordt bijgedragen aan de ruimere doelstelling van de energietransitie.

Partnerschappen

→ YOUCA Action Day 2024 @ skeyes

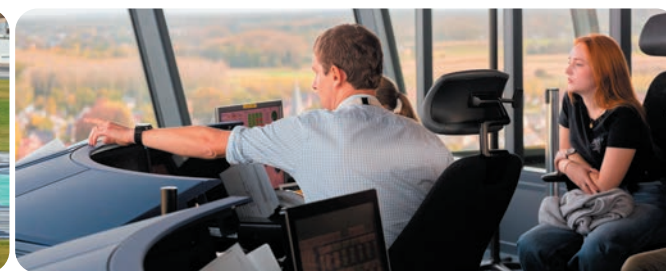

skeyes had het
genoegen om deel
te nemen aan de
YOUCA (*Youth
for Change and
Action*) **Action**

Day, een jaarlijks initiatief dat studenten
de mogelijkheid biedt om een dag in
verschillende bedrijven te werken en hun
inkomsten te doneren aan projecten
ter ondersteuning van onderwijs voor
jongeren over de hele wereld. In 2024

werden met de via YOUCA ingezamelde
fondsen jongerenprojecten in Burundi
(Spring Communities) en Gaza (TDP,
Theatre Day Productions) ondersteund.
Voor skeyes was dit initiatief een
kans om de volgende generatie van
luchtvaartprofessionals te inspireren en
tegelijkertijd bij te dragen aan een zinvol
doel. De acht deelnemende studenten
'omarmden' het programma van de dag
en verwierven waardevolle inzichten in
de wereld van de luchtvaart. Hun (werk)
ervaring omvatte praktische activiteiten

in verschillende departementen
zoals de opleidingsorganisatie
(toerensimulator), Meteo, Finance en
HR. Ze kregen ook een rondleiding in
CANAC 2 en de verkeersleidingstoren,
waardoor ze een alomvattend beeld van
onze operationele activiteiten hebben.
Met zijn steun aan de YOUCA Action
Day blijft skeyes aantonen dat het
zich inzet voor het onderwijs en de
gemeenschap en jongeren inspireert
om een carrière in de luchtvaart te
ambieren.

→ GreenATM-programma

skeyes vernieuwde zijn Level 3-accreditatie in GreenATM

skeyes slaagde erin zijn **Level 3-accreditatie in GreenATM** te vernieuwen. Die verwezenlijking herbevestigt onze voortdurende inzet voor duurzaamheid, waarbij we ernaar streven onze milieu-impact te verminderen, zowel in onze eigen operationele activiteiten als in het luchtruim dat we beheren.

Het GreenATM-programma evalueert luchtvaartnavigatiedienstverleners op basis van hun inspanningen om de milieu-impact te beperken. De evaluatie bestrijkt onderwerpen als beheer en beleid, grond-, terminal- en en-route-activiteiten, infrastructuur en aanbestedingspraktijken. De Level3-accreditatie belicht onze proactieve aanpak inzake milieubeheer.

Met deze vernieuwde certificering blijft skeyes:

- maatregelen treffen om de CO₂-uitstoot terug te dringen;
- de doelstelling van de luchtvaart inzake netto nul CO₂-uitstoot tegen 2050 ondersteunen;
- een pioniersrol in duurzame strategieën vervullen met het oog op een groenere toekomst van de luchtvaart.

→ Opleiding van EPNB - Opleiding als hefboom voor ontwikkeling

1272

opleidingsdagen werden bijgewoond door de operationele medewerkers van skeyes in 2024. De opleiding wordt georganiseerd in samenwerking met skeyes' dochteronderneming EPNB (Entry Point North Belgium).

317

coachingsessies werden door ervaren collega's verstrekt aan luchtverkeersleiders in opleiding, naast hun programma voor de opleiding tot luchtverkeersleider, met deelname van de Belgische Defensie.

1180

deelnemers aan technische opleidingen.

146

simulatorsessies voor luchtverkeersleiding werden georganiseerd.

374

opleidingen in systeem en apparatuur werden aan ATSEP (*Air Traffic Safety Electronics Personnel*) verstrekt via skeyes' dochteronderneming EPNB.

In 2024 bleef skeyes zijn engagement tot personeelsontwikkeling nakomen door middel van een waaier aan doelgerichte opleidingsprogramma's. In totaal namen **95** nieuwe medewerkers deel aan uitgebreide onboardingssessies over essentiële onderwerpen zoals communicatie, cyberveiligheid en veiligheidsbeheer. Bijkomend werden **27** individuele aanvragen voor verschillende opleidingsprogramma's genoteerd.

Transparantie

skeyes waardeert transparantie en ethiek en heeft zich ertoe verbonden een duurzaamheidsverslag te publiceren met verwijzing naar het Global Reporting Initiative (GRI).

De GRI is een onafhankelijke, internationale organisatie die bedrijven en andere organisaties helpt verantwoordelijkheid te nemen voor hun impact door een gemeenschappelijke, wereldwijde taal aan te reiken om over die impact te communiceren. De GRI-standaarden zijn 's werelds meest gebruikte standaarden voor duurzaamheidsrapportering. In de bijlage bij dit verslag stellen we al onze doelstellingen voor, met hun indicatoren en de resultaten die we de afgelopen twee jaar hebben geboekt. Daarnaast duiden we voor elke kerndoelstelling de relevante **Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen** (SDG, Sustainable Development Goals) aan om onze bijdrage makkelijker te begrijpen.

Paraat voor de Europese richtlijn duurzaamheidsrapportering van bedrijven (CSRD)

→ **Reeks webinars van luchtvaartnavigatiedienstverleners over de CSRD**

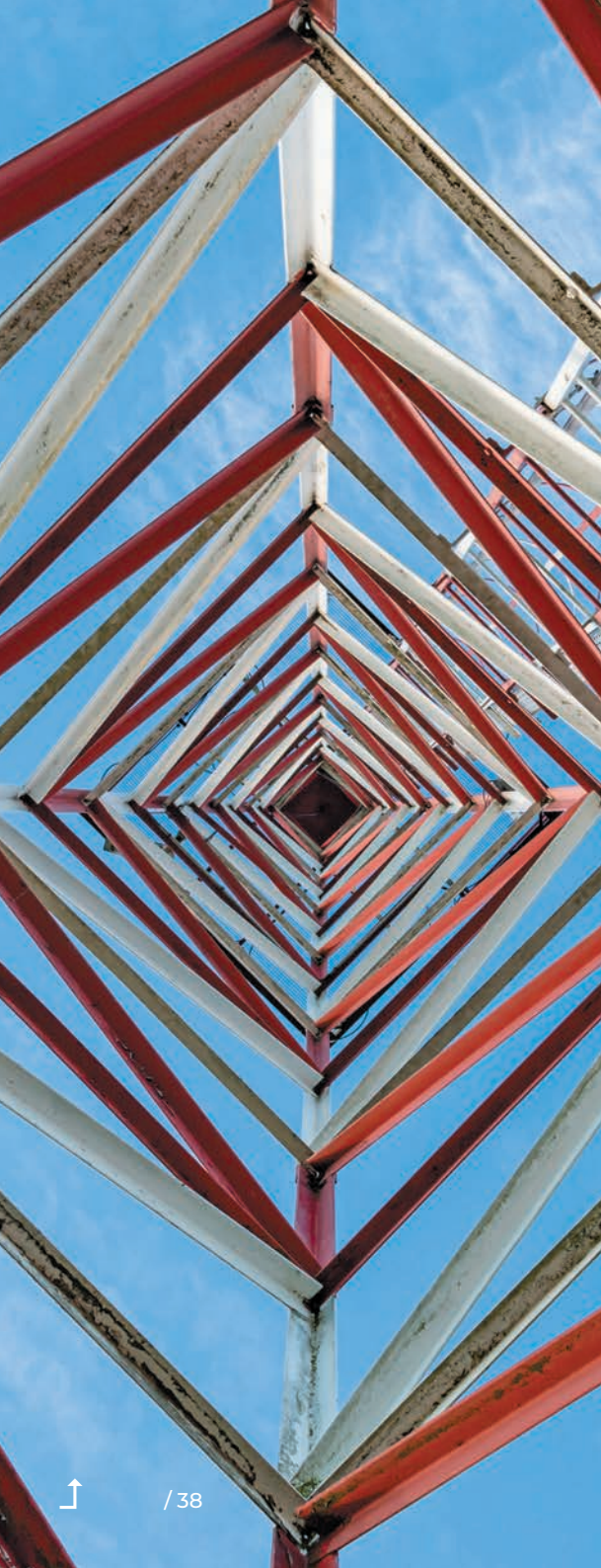
De Europese richtlijn met betrekking tot duurzaamheidsrapportering van bedrijven (CSRD) heeft tot doel een

revolutie teweeg te brengen in de duurzaamheidsrapportering van EU-bedrijven door consistente en vergelijkbare niet-financiële informatieverschaffing verplicht te stellen. Gezien de significante milieu-impact van de luchtvaartsector is de CSRD van bijzonder belang voor de luchtvaartnavigatiedienstverleners (ANSP, *Air Navigation Service Providers*).

Als reactie daarop bracht CANSO een informele groep van luchtvaartnavigatiedienstverleners, onder wie skeyes, ANA, Austrocontrol, LVNL, skyguide, NATS en Enaire, bijeen om een reeks webinars te hosten over maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO), strategische planning en rapporteringsverplichtingen in het kader van de nieuwe EU-richtlijn.

De webinarreeks omvatte een waaier aan belangrijke onderwerpen:

- **Inleiding tot de CSRD:** een overzicht van de basisprincipes van de richtlijn en de rol van de GreenATM-accreditatie bij het promoten van duurzaamheid.
- **Dubbele materialiteit:** inzicht verschaffen in de manier waarop verschillende luchtvaartnavigatiedienstverleners analyses verrichten in het kader van de dubbele materialiteit om hun strategieën af te stemmen op de CSRD.
- **Duurzaamheidsstrategie:** advies voor het ontwikkelen van uitvoerbare strategieën met meetbare duurzaamheidsmaatstaven.
- **Projectimplementatie:** casestudy's en best practices om duurzaamheidsstrategieën om te zetten in concrete projecten.
- **Rapportering en informatieverschaffing:** een gedetailleerd onderzoek naar de vereisten in het kader van de CSRD en de Europese standaarden voor duurzaamheidsrapportering (ESRS).
- Deze webinars weerspiegelen de voortdurende inzet van skeyes om kennis te delen en duurzaamheidspraktijken in de luchtvaartsector te bevorderen.

4. OP DE RADAR: SKEYES IN 2025 EN DAARNA

In 2025 blijven we werken aan onze conformiteit met de richtlijn met betrekking tot duurzaamheidsrapportering van ondernemingen CSRD door onze dubbele materialiteitsbeoordeling DMA te finaliseren en onze algemene informatieverstopping te verfijnen om ze in overeenstemming te brengen met de Europese duurzaamheidsrapporteringsstandaarden ESRS. Voortbouwend op de resultaten van onze dubbele materialiteitsanalyse definiëren we het beleid, de acties en doelstellingen (PAT, Policies, Actions & Targets) voor relevante duurzaamheidsthema's, waarbij erover wordt gewaakt dat ze helemaal afgestemd zijn op de minimale informatieverstoppingsverplichtingen.

Er wordt ook een gestructureerd actieplan ontwikkeld, met kernprestatie-indicatoren en maatstaven om transparanter te worden en de voortgang ervan efficiënt op te volgen.

Daarnaast dienen we een nieuwe aanvraag in in het kader van de Level4-accreditatie in GreenATM, na twee succesvolle Level3-accreditaties in de afgelopen twee jaar. Dit weerspiegelt onze voortdurende inzet om zowel onze operationele milieu-impact als de uitstoot van de luchtruimgebruikers tot een minimum te beperken.

Om ons milieubeheer verder te versterken gaan we van start met het ontwikkelen van een ISO 14001-conform milieubeheersysteem (EMS,

Environmental Management System). Dit systeem stelt ons in staat om onze koolstofvoetafdruk op een systematische en proactieve manier te beheren, en stuurt de continue verbetering van onze duurzaamheidsprestaties aan.

In het zog van de succesvolle lancering van ons biodiversiteitsproject - in samenwerking met Natagora en Natuurpunt - kijken we ernaar uit om een nieuw bos aan te planten in Kampenhout en een natuurgebied in het Bois de Wadergnies te herstellen. Deze initiatieven moeten ertoe bijdragen beschermde natuurgebieden tot stand te brengen, klimaatuitdagingen helpen aan te pakken en ons engagement voor duurzame ontwikkeling te versterken.

5. BIJLAGEN

5.1. Resultaten 2024

Duurzaam / Pijler 1

Materiële thema's	Doelstellingen	Indicator	Resultaten 2023	Resultaten 2024
Koolstof-voetafdruk	50% vermindering van CO ₂ -uitstoot in 2030 ten opzichte van 2019 voor de scopes 1 en 2 van de activiteiten van skeyes	% vermindering CO ₂ -uitstoot voor scopes 1 en 2 t.o.v. 2019	Vermindering met 35% t.o.v. 2019	Vermindering met 42% t.o.v. 2019
Energie-verbruik	Vermindering van het elektriciteitsverbruik met 2% per jaar voor de periode 2020-2025	% vermindering van gas- en brandstofverbruik (t.o.v. vorig jaar)	Ons totale elektriciteitsverbruik daalt met 3% in 2023	Ons totaal elektriciteitsverbruik daalt met 3% in 2024
	Vermindering van het gas- en brandstofverbruik in gebouwen en het wagenpark met 3% per jaar voor de periode 2020-2025	% vermindering van gas- en brandstofverbruik (t.o.v. vorig jaar)	Aardgas: daling met 14%. Verwarmingsbrandstof: daling met 30%. Brandstofpark: daling met 6%.	Aardgasverbruik: 3% toename. Verbruik verwarmingsbrandstof: daling met 29%. Brandstofverbruik wagenpark: daling met 4%.
Hernieuwbare energie	Opwekking van eigen hernieuwbare energie	Geïnstalleerd fotovoltaïsch vermogen (kW)	Aanbesteding voor installatie van fotovoltaïsche energie is gestart in 2023	De aanbesteding voor de installatie van zonnepanelen is met succes gepubliceerd en er zijn offertes van geïnteresseerde en gekwalificeerde bedrijven ontvangen
	Aankoop van 100% groene elektriciteit van lokale oorsprong	% ingekochte elektriciteit van groene en lokale oorsprong	100% groene elektriciteit	100% groene elektriciteit
Groene mobiliteit	Tegen 2025, 50% groene voertuigen in het wagenpark van commerciële en dienstvoertuigen	% groene voertuigen in het wagenpark	63% groene voertuigen in het wagenpark	74% groene voertuigen in het wagenpark
	Installatie van oplaadcapaciteit voor elektrische voertuigen en fietsen	Aantal geïnstalleerde oplaadpunten	1 voor EV (elektrisch voertuig) en 4 voor fietsen	7 voor EV (elektrisch voertuig). In totaal 21 laadpunten voor elektrische voertuigen en 38 voor fietsen.
Afvalbeheer	Afval van medewerkers (papier, plastic en restafval) verminderen	% afname van het gewicht van het geproduceerde afval per werknemer per dag bij skeyes (t.o.v. vorig jaar)	Daling van 26% van het gewicht van het geproduceerde afval per werknemer per dag	Daling met 3% van het gewicht van het geproduceerde afval van werknemer per dag
	Afval en voedselverlies in het restaurant verminderen	% vermindering van afval in het restaurant (t.o.v. vorig jaar)	15% toename van afval in restaurant t.o.v. vorig jaar	3% toename van afval in restaurant t.o.v. vorig jaar
	Geef IT-en radio-uitrusting een tweede leven	Hoeveelheid hergebruikte IT-en radio-uitrusting	60 laptops en 21 desktops computers gedoneerd aan Close the Gap	66 schermen en 29 moederborden geschonken aan Close the Gap

Betrokken / Pijler 2

Materiële thema's	Doelstellingen	Indicator	Resultaten 2023	Resultaten 2024
Welzijn op het werk	Ziekteverzuim onder 5%	% ziekteverzuim	2,52% ziekteverzuim in 2023	2,27% ziekteverzuim in 2024
Betrokkenheid medewerkers	Deelname aan projecten met de omliggende gemeenschap vergroten	Aantal deelnemende werknemers	15 werknemers namen deel aan de marathon van Brussel, 12 aan een schoonmaakactie	26 werknemers namen deel aan de marathon van Brussel, 8 aan schoonmaakacties, 20 aan Opération Thermos
Diversiteit en Inclusie	Toename van het aandeel vrouwen in managementposities	% mannen en vrouwen in hogere functies	36,8% vrouwen in FORUM group	27,8% vrouwen in FORUM Group

Gedeeld / Pijler 3

Materiële thema's	Doelstellingen	Indicator	Resultaten 2023	Resultaten 2024
Innovatie	Evaluatie van innovatieprojecten op de impact van duurzaamheid	Aantal geëvalueerde projecten	Er zijn 337 aanvragen voor windturbines ingediend goedgekeurd	Er zijn 305 aanvragen voor windturbines goedgekeurd
Partnerschappen	Bevordering van gezamenlijke MVO-gerelateerde projecten met belangrijke stakeholders	Aantal gelanceerde projecten	Deelname aan de YOUCA actiedag Leerstoel Circulaire Economie van de Antwerp Management School	Deelname aan de YOUCA actiedag

5.2. GRI-inhoudsindex

Gebruiksverklaring skeyes heeft voor de periode 1/1/2024 tot 31/12/2024 verslag uitgebracht over de informatie die in deze GRI-inhoudsopgave wordt vermeld, met verwijzing naar de GRI-normen.		
GRI 1 gebruikt GRI 1: Grondslag 2021		
GRI-norm	Bekendmaking	Pagina's/antwoord
GRI 2: Algemene bekendmakingen 2021		
2-1	Organisatorische details	6-7
2-2	Entiteiten opgenomen in de duurzaamheidsrapportering van de organisatie	6-7
2-3	Verslagsperiode, frequentie en contactpunt	6
2-4	Herformuleringen van informatie	6
2-5	Externe verificatie	-
2-6	Activiteiten, waardeketen en andere zakenrelaties	7, 15
2-7	Werknemers	10-11
2-8	Medewerkers die geen werknemer zijn	9
2-9	Bestuursstructuur en -samenstelling	6, 12
2-10	Benoeming en selectie van het hoogste bestuursorgaan	-
2-11	Voorzitter van het hoogste bestuursorgaan	12
2-12	Rol van het hoogste bestuursorgaan bij het toezicht op het impactbeheer	6, 12
2-13	Delegatie van verantwoordelijkheid voor impactbeheer	11
2-14	Rol van het hoogste bestuursorgaan in duurzaamheidsrapportering	6, 12
2-15	Belangenconflicten	-
2-16	Communicatie van 'kritieke bezorgdheden'	-

GRI-norm	Bekendmaking	Pagina's/antwoord
GRI 2: Algemene bekendmakingen 2021		
2-17	Collectieve kennis van het hoogste bestuursorgaan	12
2-18	Evaluatie van de prestaties van het hoogste bestuursorgaan	-
2-19	Bezoldigingsbeleid	-
2-20	Proces voor het bepalen van de bezoldiging	-
2-21	Totale jaarlijkse vergoedingsverhouding	-
2-22	Verklaring over de strategie voor duurzame ontwikkeling	4-5, 13-14
2-23	Beleidsverbintenissen	19
2-24	Verankeren van beleidsverbintenissen	18
2-25	Processen om negatieve effecten te herstellen	-
2-26	Mechanismen om negatieve effecten te herstellen	-
2-27	Naleving van wet- en regelgeving	6, 13, 37
2-28	Lidmaatschap verenigingen	7
2-29	Benadering van stakeholdersengagement	14
2-30	Collectieve arbeidsovereenkomsten	-
GRI 3: Materiële onderwerpen 2021		
3-1	Proces om materiële onderwerpen te bepalen	13-14, 15-17
3-2	Lijst van materiële onderwerpen	16-18
3-3	Beheer van materiële onderwerpen	16-17

GRI-norm	Bekendmaking	Pagina's/antwoord
GRI 302: Energie 2016		
302-4	Vermindering van het energieverbruik	19, 22-23
302-5	Vermindering van de energiebehoeften van producten en diensten	19, 22-23
-	Hernieuwbare energie	24
GRI 305: Emissies 2016		
305-1	Directe (Scope 1) broeikasgasemissies	19-21, 23
305-2	Energie indirecte (Scope 2) broeikasgasemissies	19-21, 23
305-3	Andere indirecte (Scope 3) broeikasgasemissies	19-23
305-4	Intensiteit broeikasgasemissies	19-21, 23
305-5	Vermindering van uitstoot van broeikasgassen	18-23
Groene mobiliteit		
-	Maatregelen om een groenere mobiliteit te bevorderen	25-26
-	Mobiliteit op het werk	25-26
GRI 306: Afval 2020		
306-4	Afval dat niet gestort wordt	27, 31
GRI 308: Milieubeoordeling leveranciers 2016		
308-1	Nieuwe leveranciers die aan de hand van milieucriteria zijn geselecteerd	24

GRI-norm	Bekendmaking	Pagina's/antwoord
GRI 405: Gezondheid en veiligheid op het werk 2018		
403-4	Werknemersparticipatie, -raadpleging en -communicatie inzake gezondheid en veiligheid op het werk	29-31
403-5	Opleiding medewerkers over gezondheid en veiligheid op het werk	30, 36
403-6	Bevordering van de gezondheid van medewerkers	29-31
403-10	Werk-gerelateerde slechte gezondheid	30
GRI 405: Diversiteit en gelijke kansen 2016		
405-1	Diversiteit van bestuursorganen en werknemers	33
Innovatie		
-	Innovatieve projecten met een positieve impact op duurzaamheid	34, 38
Partnerschappen		
-	Bevordering van gezamenlijke MVO-gerelateerde projecten met belangrijke stakeholders	29-32, 35
Transparantie		
-	Jaarlijks een duurzaamheidsverslag publiceren op basis van bewezen normen voor duurzaamheidsrapportering	37

5.3. Gebruikte afkortingen

ANSP	Air Navigation Service Provider - luchtvaarnavigatiedienstverlener	ESRS	European Sustainability Reporting Standards
ATC	Air Traffic Control - luchtverkeersleiding	EV	Elektrisch voertuig
ATCO	Air Traffic Controller - luchtverkeersleider	FABEC	Functional Airspace Block Europe Central – functioneel luchtruimblok voor Centraal-Europa
ATM	Air Traffic Management - luchtverkeersbeheer	GHG	Greenhouse Gas – broeikasgas
ATSEP	Air Traffic Safety Electronics Personnel	GHG protocol	Global standard for GHG accounting - BKG-protocol - wereldwijde standaard voor BKG-boekhouding
CANAC2	Computer Assisted National Air Traffic Control Centre	GRI	Global Reporting Initiative
CANSO	Civil Air Navigation Services Organization	HQ	Headquarter - hoofdzetel
CAPEX	Capital Expenditure - kapitaalsuitgaven	IFR	Instrument Flight Rules - instrumentvliegvoorschriften
CDO	Continuous Descent Operations	ILS	Instrument Landing System - instrumentlandingssysteem
CNG	Compressed Natural Gas – gecomprimeerd aardgas	MVO	Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
CNS	Communication Navigation Surveillance	OPEX	Operating Expenditure - operationele uitgaven
CSR	Corporate Social Responsibility - maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO)	PAT	Policies, Actions & Targets
CSRD	Corporate Sustainability Reporting Directive – richtlijn duurzaamheidsrapportering door bedrijven	SDG	Sustainable Development Goal - Duurzameontwikkelingsdoelstelling
DE&I	Diversity, Equity & Inclusion – diversiteit, gelijkwaardigheid en inclusie	STEM	Science Technology Engineering & Mathematics
DMA	Dubbele Materialiteitsanalyse	VN	Verenigde Naties
DSA	Drone Service Application	VTE	Voltijdsequivalent
EPNB	Entry Point North Belgium	WKK	Warmtekrachtkoppeling
ESG	Environmental Social Governance – milieu maatschappij bestuur	YOUCA	YOUth for Change and Action

Member of FABEC

www.skeyes.be

